

PER JAER.

5 FR.

voor St-Truiden.

HET RECHT

PER JAER.

6 FR.

Voor buiten.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD. GODSDIENST.

VRYHEID.

VADERLAND.

Dit blad verschijnt tweemaal per week, des Woensdags en des Zaterdags, by den Opsteller-Uitgever, HUB. DE COCK-CRETEN, te St-Truiden. — Jaerlyksche alle andere plaatsens des ryks, 6 fr.; voor Holland, 7 fr. 50 c. — Prys der insertie, 15 centiem den drukregel; 40 centiem den reklamen. — Brieven, artikels, inschryving voor St-Truiden, 5 fr.; vrachtyr voor geld, enz., vrachtyr toe te zenden.

CATHOLYKEN, OP UWE HOEDE!

Op het dagore komt in de Kamer der Volksvertegenwoordigers de brandende zaak der kerkfabrieken. Geen twyfel of de aenhangers van het godsdienststatend ministerie zullen alle poogingen aenwenden ter dezer gelegenheid, om hunnen haet en hunne woede tegen Kerk en Godsdienst uit te braken.

Zy hebben het gemakkelyk, zy zyn in meerderheid; 't is waer. Die nieuwe rooverswet zal doorgaen even gelyk de wet op de studiebeurzen over dry maenden. Artikel voor artikel zal dit nieuwe wetsontwerp op het tydelijke der kerkdiensten gestemd worden. Teenemaal zal de Kerk onderdrukt worden door den afgod Staet, die hare goederen zal stelen, hare bedienaers zal muilbanden, al hare voorregten en vryheden zal vernietigen en verbrzyelen.

Wy zyn immers hier in België in volle tyden van vervolging tegen den Godsdienst. Catholyken, weet gy of gevoelt gy dat nog niet?

Catholyken! gy zult gekwetst worden, gy zult op de wreedste wyze in uwe dierbaarste belangen gehinderd en gedwaarsboomd worden. Zult gy door deze schandelyke handelwys van de vyanden waer vryheid u niet laten verleiden en laten overtuigen dat de nitslag de middels verregtvaardigt dat de magt altyd regt en gelyk heeft?

Dit ware onbedachtheid en lafheid.

Of liever zult gy niet in den grond der ziel verontwaardigd zyn tegen die schaemteloze aanbidders van den Staet, die niet aezelen hunne innigste gevoelens van Godsdienst aen dien afgod te slagtofferen? En dat voor eenen hoop geld, voor een schoon postje dat het hun waard is!

Weg met die snoodaerden!

Voor ons, ja, wy zullen getrouw blyven aen ons catholyk vaendel. Hoe meer men het poogt te besmeuren en in flarden te schenpen, hoe meer wy aen hetzelve ons hart en onze ziel zullen vasthechten. Hoe meer men onze pastoors en priesters zal vervolgen, hoe meer wy hen zullen aenkleven, beminnen en vertroosten. Dat is immers het vaendel van al die den roomschen catholyken Godsdienst minnen, van al die hun dierbaar vaderland echte liefde toedragen, liefde die men niet meer vindt dan in eenen catholyken boezem.

Onder welk oogpunt het gouvernement zich ook plaetse, onder het oogpunt van het konkordaat van 1801 zoowel als onder het oogpunt van het openbaer regt beschouwd, blyft zyn stelsel, zyn ontwerp tegen de kerkfabrieken insgelyk onregtvaardig, insgelyk verwerpbaer.

Het doet inbreuk op de konstitutive wet onzer samenleving, het doet inbreuk op een internationaal verdrag.

Het gouvernement doet dat niet omdat het 't regt of de zedelyke magt in zyne handen heeft, om zulks te doen, maar omdat, tellende op eene staetsche meerderheid, het de natuerlyke kraclit in zyne magt ziet staan. Zoo hebben ten alle tyde de kerkvervolgers gedaan. De Kerk bezat het regt, zy bezaten de woeste kraclit, het ruwe geweld. Maar overal en altoos heeft de Kerk geëindigt te zegespreken en overal en altoos heeft het geweld geëindigt te vergaen.

De Kerk heeft grotere proeven onderstaen; zy is zegelykend uit heviger stryden getreden. In België zal de natie nooit loelaten dat men zoo schandelyk de regten van zyn catholyk Geloof onder de voeten trapt, en welhaest zal zy rekening vragen aen het dwingelandsche gouvernement wat het met de vryheden, in 1830 tot stand gebragt, gedaen heeft.

Nogtans zullen de catholyken voorzichtig te werk moeten gaen, zich in alle gemeenten krachtadig organiseren, en dat zoofaest mogelyk, om het vrymetselaersministerie te beletten onze kerken uit te plunderen. Catholyken! overal dus de hand aen het werk geslagen en de toekomst hoort ons toe. Telt uw getal en rigt uwe klachten tot het hoofd der uitvoerende magt, dat ook zonder twyfel nog een woordje aen de heeren Frère Rogier en Tesch te zeggen heeft, en loch eens moet beginnen uit te zien wat de toekomst voorbereidt, want de gezigtvinder van België is, maar geheel somber, en onheilvoorspellend voor velen.

Mgr. de Montpellier, bisschop van Luik, vereenigt in eene bondige, kernachtige, klare, duidelyke en merkwaardige logische aeneenschakeling van bewyzen, al de proeven en bewysredenen welke het gezag en de onafelbaarheid van den Paus in de Kerk aen toonen; dit mandement is het eerste deel van eenen herderlyken brief, die er twee andere zal inhouden, waer van het tweede zal toegewyd zyn aen de afkondiging van de Encyclyek van 8 december en van den Syllabus met uitleggingen, en waer van het derde

byzonder zal handelen over de wederlegging der beschuldigingen welke de vyanden der Kerk tegen het onsterfelyke pausselyke geschrift opwerpen.

In 1789 maekte de fransche konventie eene wet waer van de voornaemste schikking was: 'al de kerkgoederen verkocht zyn ter beschikking gesteld van de natie.'

Ten gevolge dezer wet wierden later de kerkgoederen verkocht en de kerkklokken versmolten in kanons en stuivers.

Wat verschil is er tusschen de fransche rooverswet van 89 en de nieuwe wet op het goed van onze kerken?

Niet het minste, voor wat den grond aengaeft van de zaak.

Hoe zoo dat?

Omdat de wet van 1789 en de nieuwe wet juist gelykelyk steunen op de volgende valsche leering: het kerkgoed is de eigendom niet van de Kerk, maar de eigendom van den Staet, anders gezegd, de eigendom van den Koning.

De Kerk kan den eigendom niet bezitten van iets, van niet éenen handelaar, van niet eenen keersendommer.

Ziedaer wat de ziel uitmaekt der ministeriële rooverswet, die — volgens de ministeriële gazetten — byna zoo onnoozel is als een pasgeboren kind, alleen gemaakt om 't bestier der kerkgoederen te vergemakkelyken en hier en daer wat onregelmatigheden uit den weg te ruimen.

't Is booswichtery en schynheiligheid samen gestamp.

Alle eerlyke lieden zyn het eens dat het dievenwetsontwerp de stelligste verbeurtverklaring der kerkgoederen daer stelt. In het uiten dezer denkwyze zyn wy noch door drift, noch door partygeest bewogen; wy zeggen wat wy in onze ziel en geweten de waarheid meenen te zyn. Inderdaed is het mogelyk het wetsontwerp, de voordragt der beweegredenen waermede het vergezeld is, de woordwisseling waermede het voorafgegaen was, te lezen zonder zich te overtuigen dat men de Kerk van haar goed wil berooven om het in de handen van den Staet over te brengen?

Haer het regt van eigendom weigeren, is dat haer niet bestelen en berooven?

Haer het bestier harer goederen afnemen is dat haer niet bestelen? En is het dat niet wat het wetsontwerp doet?

België keert terug tot de slechtste dagen der fransche omwenteling; het werk van zestig jaren vrede en vryheid, van orde en herleeften godsdienstvryheid dreigt in ons land te verdwynen. Ons kasseministerie zoekt de onwettigheid door eene soort van wettigheid te verbloemen.

De gezonde rede eischt dat de kerk haer tydelijk regelt gelyk zy het goedvindt; dat de kerkfabrieken zich bestieren zoo als zy het betamelykst oordeelen. Geene magt kent zoo goed als de geestelyke overheid den godsdienstigen nood en de behoefte der bevolkingen; niemand beter dan de parochianen kunnen de noodwendigheden der parochie beoordeelen en waerdeeren.

Men moest dus aen hen, aen hunne zorgen het volbragen eener zending overlaten, welke zy overigens alleen geroepen zyn te vervullen.

Het ministerie werpt de geestelyke overheid aen de deur der kerk en stelt die van den staet in derzelyer plaats; het berooft de kerk van de brokken harer goederen welke de vergoedende wet van 1801 haer toegewezen had; het neemt eene volstrekte magt over het tydelijke en gaet inbreuk doen op het geestelyke, tot zich magten toe te schryven welke alleen aen den Paus toebehooren.

De catholyke Godsdienst zal vry uitgeoefend worden! En men zal de toelating der deputatie noodig hebben om den wyn en het brood, de keersen en den wierook te koop; men zal haer moeten vragen om een negenste te vieren; men zal haer moeten vragen om den geloovigen de weldaden eener missie te bezorgen, enz. Dat is dan vryheid!

De liberaters willen nu den koster gaen spelen en aen de pastoors zelfs in de kerk de wet geven.

Wy hebben reeds meermalen gezegd en ook bewezen dat onze liberaters overal meesterbaes spelen, maar dat overal een bederf, voor de toekomst der samenleving schrijuverwekkend en duchtend, ook onmeetbare vooruitgang doet, tot schande en oneer van onzen leeftyd. Zoals Mgr. de bisschop van Luik en zoo vele anderen het bewezen hebben, is het

liberalismus godsdienstvyandig geworden, en de liberaters dryven de zaken der solidairen en der vrygeesten, die zelfs tot het bestaan van God loochenen. Belgen, catholyke Belgen, luistert dan naar de stem uwer herders, die, beter dan wy, weten waer van er kwestie is, dat de liberaters aen ons ongeluk met onwrikbare hand werken. Zy staan stom en verschrikt over de stoutmoedigheid en den vooruitgang der goddeloosheid in onze dagen: grondregels, zeden, konstitutie der H. Kerk, hare goddelyke voorregten, gezag, opvoeding, familie, niets is meer heilig, noch geëerbiedigd door het liberalismus. By het aenschouwen van zoo vele euveladen tegen uw dierbaar geloof, moet zich het catholyke gevoelen in uw binnenste verbitteren en verootwaerdigen. De stem des berders heeft zich laten hooren en de gehoorzame kudde, die ze kent en met liefde volgt, zal zich niet afkeer verwyderen van de vergiftigde waiden welke deze stem haer aenduidt.

EENE NATIONALE STAETKUNDE IS DE EENIGE WELKE AEN HET LAND DIENSTIG IS!

Men moet tot de saetkunde van 1830 terugkeeren en ophouden den invloed van den catholyken godsdienst op het volk te bestudieren.

Te midden der staetkundige en godsdienstige opschuddingen welke overal de gemoederen in oproer zetten, ligt ons het belang des land ernstig ter harte. Wy vragen ons of 'het niet meer dan tyd is tot de staetkunde van 1830 terug te keeren, want men moet niet uit het oog verliezen dat de gerustheid des lands te binnen niet zoo groot is als het in den eersten blik schynt; te buiten kunnen zich de politieke gebeurtenissen verwikkelen. Wy houden niet veel van die alles met een slecht oog zien, maar wy houden nog minder van de blinden of van die klaer zien wanneer het te laet is.

't Is niet in een dag dat een volk zyn bestaan verliest of in gevaer brengt; op een bepaeld oogenblik breekt het onheil los; maar het was reeds over lang voorbereid. Hoe zou men ons kunnen aanzien als ydele pratens of als beangstige wanneer sints zes jaren de kaart van Europa zoo breedvoerig omwerkt is, wanneer vyf nationafteiten verdwenen zyn en dat onlangs nog, zonder dat men zich er aen verachtte, een koningryk, om zoo te zeggen aen het einde van Europa gelegen, tot byna een niet gemaakt is ten spyt der verdragen en der nauwste verbondschappen? Wy zouden angstigen zyn, en het scheelde weinig of wy hadden verleden jaer den oorlog op den Rhy!

En is het land dan zoo eenszind? Is het niet sedert deze laetste jaren splist? En de handels hoofdstad, het laetste toelugtsoord, is zy niet tot den hoogsten trap verberit?

Wy kunnen verzekeren met alle goede vaderlandminnaers dat eene staetkunde van partychap, eene uitsluitende en onverdraegzame staetkunde niet meer van pas is, en dat ons eene ware nationale staetkunde noodig is. Hoedanig dan deze staetkunde zyn moest, zullen wy oogenbliklyk aenduiden.

Deze staetkunde moest de Belgen niet behandelen, de eene als overwonnenen, de andere als overwinnaers, en de catholyken uit alle openbare ambten uitsluiten.

Zy moest geene soortgelyke staetkundige wetten voordragen, bestemd om de belangen eener party te verzekeren en haer het overwigt te geven.

Zy moest de godsdienstige vraagstukken niet aenraken, en niet uit louter vermaak moeijelykheden doen ontstaer die zonder twyfel uit de aenraking van Staet en Kerk voortspuyten; een weinig goeden wil en een weinig regtveerdigheid zou wel vele twisten verzachten.

Zy moest aen geenen prys den invloed van den godsdienst op de volkeren bestudien; zy moest zelfs het niet gedoogen. Maar zy moest eene wyslyk voortuitgaende en opregt vryheidlievende staetkunde uitmaken.

Tot dat einde, moest zy het staetkundig leven uitbreiden en meer Belgen tot het deelneemen aen de regten en pligten van burger toegang verleenen; zy moest de provinciale en gemeentevryheden, die grondsteenen der algemeene vryheid vergrooten en uitbreiden.

Zy moest in alle opzichten de byzondere initiatief en de individueele kraclit begunstigen.

Zy moest — de vorige hervormingen begonnen zynde, zouden deze van zelve volgen — de belastingen, byzonder die op de actwaren, verminderen.

Zal het ministerie die staetkunde volgen? Zyn verledene laet ons niet toe het te verhopen. Alle moedige burgers zullen dus in het belang des lands werken met kracltadiger dan ooit het ministerie Frère-Rogier te bestudien, dat nu de natie bestuurt

Volgens eene omgekeerd wending der Grondwet van 1830-31 en zelfs onze nationaliteit gevaer doet loopen.

Alwie zonder vooringenomenheid het wetsontwerp en deszelfs beweegredenen, door het ministerie over het stoffelyke der eerediensten voorgedragen, gelezen heeft, zal zich met ons bedroeven. Immers, de heiligste regten van den eigendom en van den godsdienst worden erin miskand. Wy mogen ons verwachten gedurende eenige weken in de liberator gazetten en in de Kamers niets te hooren dan verwytingen tegen het slecht bestier der kerkfabrieken; alle dwalingen en misgrepen zullen als misdaden aenzien en uitgelegd worden.

Doch wy vragen het aen alle weldenkende personen, kan men zonder uitzondering alle kerkgoederen aenslaen omdat er eenigen misschien niet wel bestierd worden? Is dat overeenkomstig met de regtveerdigheid? Moet men het huis afranden om het schoon te maken? Dat men hervormingen, verbeteringen invoere, een nauwkeurig toezigt daerstelle, niemand kan zulks afkeuren; maar maetregelen gebruiken die tegenstrydig zyn met den godsdienst, met de leering der Kerk, dit is hatelyk in een catholyk land, er moet noodzakelyker wyze den eerbied voor de wetten in België verminderen. Wat hietekenen de wetten die ouder den dwang van het ministerie door de meerderheid in de Kamer gestemd worden?

Het vervreemden van kunstvoorwerpen, waer men zoo van schreeuwt, is zeer overdreven en kan voortaan geene plaats meer hebben. De jonge geestelyken worden in de oudheidskunde onderwezen; de pastoors bezitten thans eenige kennis in die wetenschap; de koninglyke commissie der monumenten in de provinciale komiteeten houden een wakend oog op alle oude kostbaarheden en bezitten de magt om alle verkooping te beletten. De catholyken verstooten geene maetregelen om het goed bestier der kerkgoederen te waerborgen; maar de Staet wil ook in de Kerk heerschen, gebieden en inpalmien wat de fransche revolutie heeft overgelaten, en tegen deze aenmatiging moeten zich al de Belgen verzetten die de Kerk en de Constitutie beminnen.

WEG MET DEN BLINDDOEK!

Het licht en de droevige waarheid zyn eendelyk opgedaegd nopens de Belgische expeditie naer Mexico; de dag nadert waer het land eene regtvaardige uitspraak gaet doen, een regtvaardig vonnis stryken in eene kwestie die met machiavelische manoeuvres is doorghaspeld geworden. De leugen moet voor de waarheid wyken, de maskers zyn gevallen, en iedereen zal zich te verantwoorden hebben over de rol die hy in die noodlottige zaak gespeeld heeft. Onze ministers zyn in bekentenis; met blydschap hebben zy 1600 onzer landgenoten, het puik onzer soldaten en onzer handwerkers, zich zien ten dienste stellen van eenen vreemden monark, en blindelings hachelijke lotgevallen te gemoet loopen; zy hebben die onderneming begunstigt met de burgerlyke en militaire wetten te verkrachten en onder de voeten te treden, met een vreemd leger op belgischen bodem te vormen, met hen kaseren en wapens te verschaften, met ambtenaers van den Staet tot deszelfs dienst te stellen, met er minderjarigen in te lyven die aen de waekzaamheid van 's konings gouvernement waer toevertrouwd, en met het koninglyk handteeken te geven aen de opperhoofden van dat vreemd leger.

En onze arme belgische jongens die zich in die strop hebben laten vangen, hoevelen zullen er reeds niet zyn die zich hen besluit reeds bitter beklagen, en die, in plaats van eerevacht der keizerin te spelen, het reeds met hun bloed bekocht hebben.

Wy hopen dat onze catholyke representanten de terugroeping zullen eischen van de belgische soldaten en officieren die voor Mexico ingelyfd zyn geworden, en dat zy onze landgenoten niet langer zullen laten om hals brengen.

Onze soldaten krygen geene permissie om eenen laetsten traen te gaen storten by het doodbed hunner stervende ouders; zy krygen geene permissie om het huwelyk aen te gaen; maar zy krygen dadelijk permissie om naer het mexikaensch bloedbad te gaen; zy krygen bevel van niet meer te vragen om dienst te nemen in het pausselyk leger; maar zy krygen den raed van zich te laten inschryven voor de mexikaensche expeditie. Is dat onpartydig handelen? Maar hadden onze landgenoten nog maar niet bedrogen geweest in hunne verwachting!

Een dagblad van Mexico, de *Estafette*, meldt dat een fransch detachement, ontscheept te Mazatlan, overgevallen en gevangen genomen is geworden, ten gevolge van het verraed van de mexikaensche hulptroepen.

Van den anderen kant verzekert men dat de austerbelgisch legioen reeds aenzientlyk verliezen heeft geleden, en dat de nationale troepen ons leger gansch vyandig zyn. Men voegt er by dat vele vreemde soldaten opgehangen of gepoingjardeerd zyn geworden volgens de gewoonte van van 1808. De mexikanen

zyn overdrevene spanjaerden en bygevolg zyn zulke feiten heel waarschylyk. En onze arme jongens zitten in zoo eenen wespennest... De byzondere brieven zullen ons de waarheid wel aenbrengen, die wy anders nooit goed zouden te wete komen.

Een groot getal milicianen van de klas van 1862 zyn onder de wapens teruggeroepen. Men zou beter gedaan hebben van de 1250 belgische soldaten die naar Mexiko zyn gezonden, terug te roepen. Want het meesendeel dier laetsten hooren toe aen de klassen van 1862 en 1861.

Heeft het volk dan geene reden van ontevreden te zyn als het ziet dat die 1250 belgische mexikanen in het belgisch leger zullen moeten aengevuld worden door zyne zonen, die, hadde men ze niet naar Mexiko laten vertrekken, reeds vry van den werkelyken dienst hadden geweest? België zal dus alleen de bloedwet niet moeten betalen in België maer nog in Mexiko!!! De bloedlating welke men aen ons leger gedaan heeft voor Mexiko, zal dus nog ruime jaren duer te staen komen aen onze arme soldaten. Belgen, zyt gy dan nog niet moede van dan vrymet-selaersministerie, dat alzoo met uwe duerbaarste belangen den spot dryft en om den tuin springt?

Gister lazen wy in een Antwerpsch blad dat M. Van Praet, minister van onzen koning, zich naer 't bureel van verscheidene onzer groote brusselse gazetten begeben heeft, om de gazetniveers te verzoeken geene ongunstige berigten uit Mexiko in hun blad mede te deelen. Ze zouden alsdan later, uit erkentenis voor den bewezen dienst, gedekoreerd worden met het kruis van den Mexikaanschen Adelaar.

Dit nieuws is nog al veel beduidend, als 't waer is.

In de brieven die de professor Laurent, der gentsche Universiteit, in den *Journal de Gand* doet drukken, zegt hy dat hy heel goed kristen is maer dat hy de geloofsleer der Kerk en DE GODHEID VAN CHRISTUS heeft aengerallen, omdat hy het Roomsche-Katholycismus wil te niet helpen.

En zeggen dat die kerel betaeld wordt door onze ministers met het geld der katholyken!

1789 en 1863! — In 1789 riepen de konventionnellen van Frankryk uit dat de kerkgoederen ter beschikking van den Staat moesten gesteld worden, en ze verkochten de kerkgoederen en versmolten de klokken in kanons en dikke stivers.

In 1863 roepen de liberaters uit dat de kerkgoederen de eigendom zyn van den Staat, en ze willen den grond der kerken aenslaen alsmede de gouden welke beschikt worden voor den dienst en onderhoud der kerken!...

Een liberater blad van Brussel vraegt eene herziening der wet op het luiden der klokken; volgens het blad zou het de kloosterlingen moeten verboden worden des morgens om 4 en 5 ure te luiden, omdat zulks de menschen in hunne rust stoort!

Men ziet het, men doet altyd een stapje te gaer.

TWEDEDE SAMENSAPRAEK.

DE SCHEPEN. — Wel, burgemeester, het gy de wet over de kerkfabrieken gestudeerd?

DE BURGEMEESTER. — Ja wel, schepen, en met al de aandacht die my mogelyk was. Ik begryp ook nu dat het princip waerop zy gegrond is, geheel tegenstrydig is met de andere wetgevingen. Vroeger erkende men aen de Kerk het regt van eigendom toe; in het nieuw ontwerp zegt men duidelyk dat de Kerk niets kan bezitten.

DE SCHEPEN. — Juist, dat is het verschil.

DE BURGEMEESTER. — Indien dit princip valsch is, dan is gansch de wet eene groote onregtveerdigheid.

DE SCHEPEN. — Gy wilt zeggen dat het eene dieven-wet is?

DE BURGEMEESTER. — Ja, en met bezwarende omstandigheid; want by de onregtveerdigheid voegt zich de heiligschendery. Alles hangt dus van het princip af. Wy zullen dus voor het oogenblik alle gevolgen, die er uit voortvloeijen, aen eenen kant laten, om alleen deze vraag te onderzoeken: heeft de Kerk, ja of neen, het regt van te bezitten? wat dunkt er u over, schepen?

DE SCHEPEN. — Ik houd het met het nieuw ontwerp. DE BURGEMEESTER. — Maer, schepen, hebt gy van de vermaerde Encyclyek van achtsten december hooren spreken?

DE SCHEPEN. — Ja, en wat doet dat ter zake?

DE BURGEMEESTER. — Dat doet heel veel. Wanneer de paus een princip van geloof, zeden of kerkelyk regt voorhoudt, dan is ieder lid der Kerk verplicht zich te onderwerpen; daerzonder moet men niet zeggen dat men lid, dat men kind der Kerk is; want men is in opstand met het opperhoofd der Kerk. Nu, de pausselyke Encyclyek zegt duidelyk dat het eene dwaling is te zeggen dat de Kerk het natuurelyk en wettig regt niet heeft goederen te verwerven en te bezitten. Indien dit eene dwaling is, zoo zyn wy verplicht te gelooven en te belyden dat de Kerk dit regt heeft.

DE SCHEPEN. — Burgemeester, het geldt hier geene les van Catechismus.

DE BURGEMEESTER. — Ik begryp deze opmerking niet, kan eene zaak ter zelfder tyd valsch en waer zyn. Wat in den Catechismus of in de Kerk waer is, is ook waer buiten de Kerk. Belyden wy in de Kerk dat het verboden is te stelen, dan zyn wy buiten de Kerk ook verplicht ons van stelen te onthouden. Nu, weet gy wel wat my een godsgeleerde zegde? al diegene welke zich de goederen der Kerk aenmatigen, vallen in den ban van de H. Kerk...

DE SCHEPEN. — Ik ben geen godsgeleerde, burgemeester, en dus begrypt gy wel dat wy zoo over de zaken niet kunnen redeneren.

DE BURGEMEESTER. — Zoo is men heden daegsch: men spreekt over kerkelyke zaken, over kerkerlyke regten, over punten van het geloof zelfs, en dat zonder de stem te willen hooren van diegene welke gelast zyn ons in zulke dingen te onderwyzen. De paus spreekt, men blyft doof aen zyne stem. Een minister zegt in zyn wetsontwerp: de Kerk heeft het regt niet van te bezitten; en dat is genoeg. Gedwee neemt men zulks aen als hadde God zelf gesproken. Ik vraag het u, schepen, is dat luisteren naer de stem der waarheid? Meent gy dat wie zoo handelt zich nog katholiek kan noemen?

DE SCHEPEN. — Dat is te zeggen, ik ben katholiek volgens den godsdienst, maer volgens de politiek, dat is wat anders.

DE BURGEMEESTER. — Hoor eens, schepen; dit verschil is niets gezegd. Een katholiek volgens den godsdienst moet zyn geloof in alles getrouw blyven; hy moet door zyne werken zyn geloof toonen.

DE SCHEPEN. — Wel, burgemeester, volbreng ik myne

pligten niet als katholiek?

DE BURGEMEESTER. — Laet ons kalm blyven; ik spreek niet van u; maer ik wil zeggen dat zy die meenen te volstaen met te zeggen dat zy katholiek zyn, de Mis bywoonen, en hunnen Paschen houden, dat deze, zeg ik, in groote dwaling zyn. Het geloof, de waarheid, moet al ons gedrag regelen, het is hetzelfde of wy handelen aengaende de zaken van ons huisgezin of van den staet. Nu zich katholiek noemen, en gedurig in zaken van wetgeving de hand leenen aen mannen die de Kerk bestyden, dat is zoo een weinig doen gelyk Judas, die het Paeschlam met de apostelen at, en met de Phariseers en schriftgeleerden medewerkte om zynen Meester te verraden. Nu wy loopen te ver van ons stuk. Ik besluit; myne meening is deze: zeggen ik ben katholiek, en het oor leenen aen mannen die tegen de Kerk opstaen, en in de zaak die ons betreft, tegen den Paus staende houden dat de Kerk het regt niet heeft van te bezitten, dat kan niet samen gaen. Gy zegdet straks dat gy geene bewyzen uit de godsgeleerdheid wildet. Welnu, waarom zeggen onze liberalen dat de Kerk het regt niet heeft van te bezitten? want het is niet genoeg het te zeggen; zy moeten het bewyzen.

DE SCHEPEN. — Ziehier de redenering in den Exposé des motifs opgesloten, ten minste zoo als ik ze versta, en die my geheel klaer schynt. Het regt van te bezitten is een persoonlyk regt, en kan dus niet dan door personen uitgeoefend worden. Nu, een genootschap is door zichzelf geen persoon, dus heeft het door zichzelf het regt niet van te bezitten. De Staat zoude een genootschap als persoon kunnen beschouwen; maer dit heeft de Staat voor de Kerk niet gedaan. Dus heeft de Kerk het regt niet door bemagtiging van den Staat. Zy heeft het dus noch door zichzelf noch door den Staat.

DE BURGEMEESTER. — En dat heet gy eene klare redenering? dat heet gy een bewys? waarom heeft een genootschap het regt niet van te bezitten? Ik zie in het geheel niet waerop zulks gegrond is. Ik veronderstel dat een tiental personen eenige goederen te samen leggen, en noemen eenen van hen om deze goederen te bestieren, en als bezitter in alle akten voor te komen; behooren die goederen niet aen dit genootschap? nu veronderstelt dat de staet zulks verneme en zegge; die goederen hooren my toe, zoudt gy dit goedkeuren? Nu, beschouw een oogenblik de kerk als een genootschap dat menschelyker wyze ontstaan zy. De goederen die zy heeft zyn haer door katholyken gegeven, opdat zy over dezelve beschikke, dezelve bestiere. De wezenlyke bezitter is dus het opperhoofd der kerk, de Paus voor de kerk in het algemeen en de bisschop voor zyn bisdom. Het kerkelyk gezag bezit deze goederen om ze volgens het inzicht der geloovigen tot den eerdienst te gebruiken. Zoudt gy by voorbeeld beweren dat wanneer de katholyken goederen voor de kerk geven, zy deze aen den staet geven?

DE SCHEPEN. — Zy geven ze voor den eerdienst, dat is waer; maer is daerom de kerk eigenaer?

DE BURGEMEESTER. — Zy geven ze voor den eerdienst dus aen diegene welke met den eerdienst belast zyn. Zult gy aen iemand doen gelooven dat de staet met den eerdienst belast is? Volgens onze constitutie mag onze staet zich zelfs met den eerdienst niet bemoeijen. Ik voor myn deel zou er weinig betrouwen in hebben, van enige roeden lands aen onze ministers te laten om missen voor myne zielrust te lezen.

DE SCHEPEN. — De staet kan deze goederen aen de kerk laten om voor den eerdienst gebruik te worden.

DE BURGEMEESTER. — Ja, hy kan ze laten; maer indien zy hem toehooren kan hy ze ook niet laten, en doen gelyk het fransch bestuur dat ze nam en verkocht. Maer dit alles is de zaak niet. De katholyken geven de goederen aen de kerk, en niet aen den staet. Een ander punt nu. De kerk is door Kristus ingesteld, en heeft regt tot alles wat tot haer bestaan noodig is. Het bezit van tydelijke, van stoffelyke goederen is volstrekt tot haer bestaan noodig; want zy moet bidplaatsen hebben; er moeten gewaden zyn; voor de verschillende sakramenten zyn stoffelyke zaken noodig. Dus heeft zy regt, door goddelyke instelling, tot het bezit van al die voorwerpen.

Spreek my dus van den staet zooveel als gy wilt. Ik zeg loochen de goddelyke instelling der kerk of wel erken in haer het regt van bezitting. Zoo ook is de kerk tot aen de fransche onwrenteling beschouwd geweest. Ziet men niet dat de apostelen aelmoezen voor de kerken ontvingen? was het misschien het heidensch bestuur van Rome dat ze bezat? Heeft keizer Constantinus niet aen de kerk als wettigen eigenaer, de goederen doen wedergeven, welke haer door de vervolging waren ontvoren.

DE SCHEPEN. — Dat is eene oude geschiedenis, Burgemeester.

DE BURGEMEESTER. — Ja, maer indien de kerk alsdan het regt van bezitting had, waarom heeft zy het nu niet meer.

DE SCHEPEN. — Dat is gansch verschillig. De keizer kon haer toen het regt toekennen; zonder dat het heden nog zoo zy. Hy kon de kerk als persoon beschouwen.

DE BURGEMEESTER. — Zy beschouwden de kerk gelyk zy is; doch indien die geschiedenis ons is, zy is vernieuwd geworden. Heeft keizer Napoleon ook de goederen aen de niet gedeeltelyk terug gegeven; by heeft ook aen de kerk kerk, in den persoon van den Paus het regt van bezitting toegekend. Was het daarom niet dat hy den Paus verzocht de goederen niet terug te eischen welke reeds aen byzondere bezitters vervreemd waren? Dit weet iedereen. Ik antwoord dus op uwe redenering, of liever op de redenering van ons staetsbestuur: de kerk heeft een bestaan van goddelyken oorsprong, en dus het regt van te bezitten, waer zonder haer bestaan onmogelyk zoude zyn. Had zy het regt niet krachtens hare instelling dan nog ware het genoeg te zeggen dat achtien eeuwen haer dit bestaan hebben toegekend, en dat zelfs keizer Napoleon, daerdoor alleen dat hy een verdrag met den Paus maekte, dit bestaan in de kerk erkende. En bemerk wel wat ik bedoel. Wanneer Napoleon dit regt in de kerk erkende, het was niet alsof hy door die erkenning haer dit regt gaf. Neen. Hy handelde met den Paus, vertegenwoordiger, zaekdryver der kerk, laet my deze uitdrukking gebruiken, als met iemand die het volle regt bezat.

Anders zoude hy den Paus goederen gegeven hebben, maer geen verdrag maekend. Dus erkende hy in den Paus het regt onafhankelyk van alle burgerlyke instelling. Dit is ruim zoo klaer, meen ik, als uwe redenering.

DE SCHEPEN. — Gy hebt my daer vele zaken gezegd, waerover ik moet nadenken, byzonder over het concordat.

DE BURGEMEESTER. — Wel denkt er eens goed over na; wy zullen op een anderen tyd ons er mede bezig houden.

De arme werkman.

XV.

Er leefde over meer dan twee duizend jaren een brave man in de stad Athenen, met name Aristides, die de deugden van het Evangelie te midden van het heidendom uitoefende; hy heeft gedurende dertig jaren de geldmiddelen der Republiek met eene wondere wysheid, spaerzaamheid en regtveerdigheid bestierd; hy was het voorbeeld der burgers en der regeerders en eenigelyk noemde hem den *regtveerdige*. Die naam, zoo wel verdiend, werkte haet en jaloeschheid by zyne landgenooten. Er bestond eene wet in de Republiek van Athenen, het *ostracismus* genaemd, waardoor de burgers hunne beroemdste mannen konden verbannen met hunne namen in meerderheid op eene schelp te schryven, gelyk men nu de raedslieden kiest met hunnen naam op een stembriefje te zetten. Het gebeurde eensdaegs dat de vrye burgers hun stemregt in de stad kwamen uitoefenen; een man van buiten ontmoette Aristides op de merktplaats en vroeg hem om den naam van Aristides dien hy niet kende op zyne schelp te schryven. — Heeft u die man eengr kwaed gedaan? vroeg deze. — Toch niet, zeide de andere, maer wy kunnen niet uitstaan dat iedereen hem den *regtveerdige* noemt. Aristides nam de schelp en schreef zynen naam er op. Na de stemming der burgers werd het banvoornis tegen den grooten man uitgesproken. Voor zyn vertrek begaf hy zich naer den tempel en bad de goden dat zy zyn vaderland zouden beschermen tot zyne wederkomst.

Men zegt, myne goede vrienden, dat gy dikwyls jaloesch en ontevreden zyt gelyk het ondankbaer volk van Athenen, dat gy kwaed sprekent van den eenen of anderen man, alleen omdat hy braef is, omdat hy God en zyne medemenschen bemint; dat gy al zynen handel en wandel in het kwaed uitlegt, dat gy hem vervolgt op uwe manier, en ware het in uwe magt dat gy hem verbannen zoudt; en waarom? omdat hy deugdzaam en regtveerdig is en dat zyn gedrag u pligten herinnert die gy niet volbrengt en volbrengen moest. Ja, gy maekt u verachtelyker dan de burgers van Athenen die Aristides verbannen hebben.

Laet wy toe, myne goede vrienden, u nog iets stillekens in het oor te zeggen, waerdoor gy somtyds de religie en God minder bemint; gy sprekent tegen de dienaers des Heeren. De priesters zyn gelyk de anderen, zegt gy; zy geven de voorkeur aen de ryken. Indien er eene *krinolien*en jufvrouw voorbykomt, telwyl zy met een armen vrouw spreken; terstond verlaten zy de arme en maken complimenten zonder einde aen de jufvrouw: hoe gaet het, mevrouw? hoe maekt het, mynheer? zyn de kinderen nog gezond?

Gy hebt gelyk; zoo gaet het in de wereld; en ik ben er zelf jonger zynde dikwyls om bedroefd geweest; maer ziet! men leert al iets oud en gryz wordende: nu beken ik dat zulks goed en voordeelich is. Hoe-zoo, als 't u beleeft? zult gy my zeggen: ik zal u myn geheim veropenbaren, terwyl ik u niets wil verzwigen; maer op voorwaarde dat gy er niets van zegt aen de ryken, want dit zou schadelijk zyn voor de priesters en voor u.

Er zyn vele arme menschen, myne vrienden; er is veel gebrek, en de priesters hebben weinig geld, hunne heurs is spoedig uitgeput; het zyn de ryken die het water naer de molen leiden en dezelve doen draeijen; zonder hen zouden de priesters dikwyls met droefheid de noodwendigheden zien zonder ze te kunnen verzachten. Heeft de priester nu ongelijk beleefd te zyn jegens de ryken? Zy houden zoo zeer aen de beleefdheid als gy aen uwe eer; dat is misschien eene zwakheid, maer zy hebben ook hunne goede hoedanigheden. Indien de priesters hun minder beleefd waren, zy zouden minder aelmoezen krygen... Is het niet billyk zyne dankbaerheid te betoonen aen die ons weldoen?

In plaets van jaloesch te zyn, moest gy by u zelven denken: Goed zoo! mynheer pastoor is aen 't werken voor de armen, voor my misschien, laten wy hem geworden... en al zyne complimenten zullen veranderen in frans die hy ons zal uitdeelen in brood, in vleesch, in lakens, enz. Bah! bah! ik zie het nu: dat alles is wel eenige complimenten waard!... Men kan niet beter redeneren als gy gedaen hebt! Trouwens, gy kent de priesters, gy weet dat het geene rykemans kinderen zyn, gy weet dat zy u beminnen, gy weet dat zy, ten koste van hun eigen geluk, de hardheid van uwen arbeid en uwen nood zouden willen verzachten, gy weet dat y lagchen met eenen zyden hoed en eene krinolien, al kwamen deze ook van Parys! Gy zult u dus door den schyn niet meer laten bedriegen en u nooit meer aen nydigheid en jaloeschheid overgeven, mogt gy die ondeugden ook by de godvruchtigste zieltjes die dikwyls te biechten en te communie gaen aantreffen.

KULLAGIE.

De zaken van Mexiko beginnen zeer scheef uit te komen en ook zeer zwart uit te zien. Alweer Kullagie zoowel in de oude als in de nieuwe wereld. Baes Louis Napoleon sprak zoo deftig en zoo plegtig, dat de fransche troepen uit alle werelddeelen naer het vaderland zouden terugkomen, onder eenen last van palm- en olyfstakken. Kullagie! Indien men den boel in Mexiko daer omtrent wil in orde houden, zullen er nog versche patroontesschen en yatagans moeten opgeschuift worden. De vrede die in Amerika dreigt geklonken te worden, zou in Mexiko nog wel kunnen oorlog worden. De Yankees hebben het sterk op de Europeanen, en al wat van dezen kant komt, wordt daer met geene goede oogen aenzien al ware het ook een keizer met de bagagie van troon, kroon en scepter.

Hebt gy van zooleven schooner zien en hooren stemelen dan de ministers, toen de catholyke representanten hun vroegen op welken voet en volgens welke wetten zy een leger naer Mexiko hadden gezonden? Indien de zonen des vaderlands daer gelukkig aenkamen, dan zou men over de wettigheid der zaak wel een kruis maken, maer nu zoo het schynt is dat daer een gansch ander spel. 't Is schoon en dichterlyk zooveel honderde uren vree eene lyfwacht te zenden rond de beminde dochter van onzen koning; maer gansch waarschylyk, gelyk de tydingen het melden, zullen onze jonge vaderlanders eene gansch andere bestemming krygen en zullen zy het vuur in moeten. Hoe velen hunner, die eene toekomst droomden van goud en zilver en eenen lieven terugtogt naer België en naer hunne

ouders, zullen, och arme! te St-Nazaire of elders nooit meer den voet op den grond van Europa mogen zetten!... De oorlog, de guérillas, de ziekten, het slechte voedsel en de armoede zullen er velen vroegtydig doen henenstappen.

Men sprak over jaren veel van zielenverkoopers: hebben onze kópstukken geweten hoe het daer uitzag, waarom dan lieten zy onze jongens vertrekken? Hebben zy niet geweten hoe het daer uitzag, waarom hebben zy dan eene blinde zaek blindelings ondernomen? In alle geval Kullagie. Maer op konditie is de boer zyne koei kwyt en zit de bloeiende jongelingschap van België in eenen akeligen toestand.

Die hier maer stillekens kan geraken

Doet beter van nooit weg te gaen:

Zoo ver van huis zyn duister zaken

En ongelukken op de baen.

VERSCHILLIGE TYDINGEN.

De aftroggelaryen beginnen zich ook tot de buitengeeenten van Audenaerde uit te strekken. Wy nemen het volgende op, ten einde men op zyne hoede zyn zou:

Weinige dagen geleden trad een wel gekleed persoon in de herberg de *Warande*, omtrent Bouchaulberg, te Erembodegem, en gelaste den zoon met eenen brief voor den notaris aldaer, zeggende eenig geld te halen op een erfdiel waarmede de notaris gelast was. Maer als de zoon nauweliks vertrokken was, vroeg en bekam de vreemdeling van de bazin dry franks, om in afwachting in de omstreke eene commissie te doen; dat hy niet is wedergekomen is gemakkelyk om raden.

Eenige dagen later kwam een welgekleed persoon, die men vermoedt dezelfde te zyn, by den landbouwer Roelandt, in dezelfde gemeente, en vroeg een glas botermelk, zeggende het te betalen, waerop de boer antwoordde dat het onnoodig was; na hetzelfde uitgedronken te hebben, vroeg hy een tweede; dit ook geleidigd zynde, zegde hy dat hy geld had en de melk geenszins voor niet wilde. Daerop wierp hy een stuk van twintig franks op de tafel, zeggende: houd er eenen frank af. De pachter negentien franks wedergegeven hebbende, vertrok de kerel, en alsdan ondervond Roelandt dat hy gefopt was. Het was een valsch godstuk.

— HEVIGE BRANDRAMP. — 150 DOODEN. — Men meldt uit Konstantinopol, 22 february:

Eene schrikkelike brandramp is uitgeborsten eergister nacht, te Galata, en heeft gansch de wyk van Kemar-Alli in puin gelegd. Het klooster der zusters van St-Vincentius a Paulo werd door de vlammen bereikt en is met al zyne afhankelykheden vernield. Te Nauwerood hadden deze nonnen den tyd de vier honderd kinderen hunner school te redden.

Maer hierby bleef alles niet bepaeld.

Een muer is omgestormt en heeft in zynen val ongeveer 150 personen verpletterd, het grootste deel pompiers en werklieden.

Reeds zyn 114 lyken van onder de puinen opgehaeld. Deze ramp heeft op ieder een smartelyken indruk gemaekt.

— Men leest in den *MONITEUR* van Leuven: « Wy hebben de schroomlyke heiligschending doen kennen te Leuven door twee liberaters gepleegd. Heden heeft een bediende van het gemeentebestuur en bygevolg onder de bevelen van M. den burgemeester der stad geplaatst, eene eerlooze karikatuer doen verschynen ter gelegenheid van den Triduum die heeft plaets gehad. Het Kruis, Jesus-Christus, kortom alles wat er heiligst is op de aerde, wordt er in gehoond, begett en bespouwen.

Wat schande voor eene stad van 500,000 zielen en voor eenen burgemeester die niet alleenlyk de religie laet bekleedigen, maer ook zyne bestuurden welke byna allen katholiek zyn! De plaets van zulken onderhoorige is op het stadhuis niet, en alle burgemeester die eenigzins zyne waardigheid in acht neemt, zou aenstonds de noodige maatregelen nemen om een soortgelik schandaal te doen ophouden. De dader dier eerlooze uitgave is gekend, en wy zyn gelukkig te mogen bestatigen dat er onder de treffelyke lieden maer een kreet van verontwaardiging is tegen dien akt van barbaerscheid en liberater-solidaire verwildering.

— Men schryft uit Mechelen: « Sedert eenigeu tyd verkeerden den genaemde Liger en zyne familie in onze omstreken. Die personen, zonder wooning, hebben voor alle schuilplaets een karreken in hetwelk zich gansch hun bestaan bevindt en dat hun ook tot wooning verstrekt; zy leven van de openbare liefdadigheid. Donderdag waren de vrouw en de kinderen hunne ronde gaan doen. Liger alleen was in het karreken blyven liggen, dat buiten de Sinte-Catharinaaport stond. Toen rond den middag de vrouw terugkeerde met de almoesen die zy op hare ronde hadden ontvangen, riep zy te vergeefs haren man; deze had opgehouden te leven. Hy was bezweken van gebrek.

— Te Antwerpen is een baes uit eene herberg gestorven. Dat is wel niet heel kurieus, zult gy zeggen, maer wat kurieus is, 't is dat die vent zoo dik was dat men de kist door het venster heeft moeten neerlaten.

— Te Londen worden wekelyksch boven de 2000 kinders geboren.

— Rome telt nu 203,896 inwooners. Rome is dus, na Napoli, de meest bevolkte stad van Italië. In Rome woonen 34 Kardinalen, 53 bisschoppen, 1504 priesters, 345 seminaristen, 2653 kloosterlingen van de verschillende mannenorders en 2039 kloosterlingen van de verschillende vrouwenorders.

— Binnen kort zal voor de regthank van eersten aenleg te Brussel een proces beginnen, waeraen de laetste gebeurtenissen veel publiciteit zullen geven. M. Crimmens, vader, herbergier te Brussel, vervolgt den generael Euehène inrigter van het belgisch-mexikaansch legioen omdat deze zyn minderjarigen zoon, zonder zyne toelating heeft ingelyfd. Er is ook kwestie geweest dat men den minister van oorlog zou vervolgen en dat men zich tot de Kamer wenden zou, er de magtiging toe te bekomen; doch het schynt dat men zich te vrede zal houden met de vervolging van M. Euehène, ofschoon dat het vertrek van den minderjarigen zonder verlof van M. Chazal geene plaets had kunnen hebben. Wat er ook van zy, het proces beloofst belangryk te wezen. De advokaten Demeur en paul Janson zullen voor vader Crimmens pleiten.

— Een groot aental beenhouwers van Parys verkoopen thans peerdenvleesch aen ieder die het begeert. Als het waer is dat dit vleesch aen alle billyke eischen voldoet, dan zou zeer zeker, wanneer er de zaak meer algemeen byval vindt, een groote dienst vooral aen den min welhebbenden stand bewezen zyn. De satietiek leert

toch dat alleen in Frankryk ieder jaer 300,000 peerden moeten gedood worden, waarvan 150,000 ten gevolge van allerlei accidenten, die het gebruik van hun vleesch volstrekt niet schadelijk maken.

Ten gevolge der liberatersche opruigingen en aen-hitsingen hebben wandadige tooneelen plets gehad, en wy stellen de volgende zinsneden, genomen uit het JOURNAL D'ANVERS, onder de oogen onzer lezers:

Men meldt ons dat nog al gewigtige wanorders te Leuven zouden plaets gehad hebben in den dag van eergisteren, zondag, ten gevolge der maskeraden die dien dag de straten doorloopen hebben.

Men duidt een wagen aen, vergezeld van een twintigtal gemaskeerden, verspreidende karikaturen tegen de studenten, welke men met beuzen voorstelde, en zinspelende dat zy alle beuzenmannen waren. De studenten, verontwaardigd en vergramd, zouden die kerels in volle straat ontmaskerd hebben; daeruit zouden gewigtige wanorders gevolgd zyn, die de tusschenkomst der politie noodzakelyk maakte.

Ten laetste zouden zich de studenten ten getal van ongeveer dry honderd gisteren avond in den Café DE BRASSEURS vergaderd hebben, en het lokaal is, zoo men zegt, moeten ontbrand en gesloten worden om buitensporigheden te vermyden.

Men heeft onzedelyke karikaturen, andere tegen de priesters en vooral tegen de Jesuiten rondgestrooid;

De studenten, grootelyk beschimpd zynde, hadden het regt van de wettige verdediging, want 't is niet geoorloofd hoegenaemd wie te beschimpen en te bespotten. Staet het de liberaters wel passend en te spotten met de beuzen? Wy vragen het aen de HH. Peemans, Boels, Marguery en zoo AL ANDEREN. Is het in het oogenblik waarop de liberale party de katholieke beuzen geroofd en gestolen heeft dat het de liberalen staet de katholieke studenten te bespotten? De eerlyke lieden zullen hierop antwoorden en oordeelen.

By de begrafenis van Mgr. Wiseman, schryft men uit Londen, heeft men van 's menschen gehengen zulk geen bewonderenswaardig schouwspel in Londen gezien. Veert katholieke bisschoppen en meer dan vier honderd priesters en kloosterlingen, inkerkgewaad, volgden de lykkoets, getrokken door zes peerden, door de straten van het protestantsche Londen op. Men rekent op een half miljoen menschen, het gelid dergenen die de lykstoet by zynen doortogt opvolgden of dezelve aenschouwden, en onder die menschen, meest allen protestant, waren ze heel klein in getal die zich niet eerbiedig het hoofd ontdekten, terwyl de winkels heel den voormiddag gesloten bleven.

Welk verschil met over vyftig jaren, toen de katholyken door de straten van Londen niet konden gaan zonder door het protestantsch publiek gelasterd en gehoond te worden!

EINDHOVEN, 22 feb. — Hoe moeilijck het valt om eene ingewortelde gewoonte af te wennen, blykt uit het volgende:

Een gedeteneerde werd dezer dagen, na volbrachten strafd, uit het huis van arrest ontslagen.

Een medegevangene maakte den bewaerder opmerkzaam, dat de ontslagene verschillende kleedingstukken zou hebben ontvreemd, en by onderzoek vond men, dat hy een linnen broek als voering in zyne gewoone broek, een hemd, behoortlyk met de slippen naar binnen in zyn borstrok en in de voering van zyn jas had vastgenaeid, zoodat hy er in beteren staet uitkwam, dan hy er ingekomen was.

Men heeft hem echter nog in tyds betrap en van zyn overtollige kleedingstukken ontlast, om later wellicht in gewoone tenue, rekenschap hiervan te geven. Men had hem om zyn goed gedrag de functie van den ganglooper of byhewerder opgedragen, en in deze kwaliteit mogt het hem gelukken om zich van die kleedingstukken en andere voorwerpen meester te maken. De zucht om een borrel te drinken tegenover het huis van arrest, had hem bedrogen.

Ware hy doorgegaen, dan wellicht was de vogel gevlogen geweest.

MEXIKO.

Men schryft uit Mexico, 29 januari, aen den PRÉCURSEUR van Antwerpen:

Morgen vertrekt het grootste deel der belgische troepen van hier om zich naar het beleg van Huagara te begeven; het is de eerste maal dat zy in het vuer gaen, en ik ben benieuwd om te vernemen hoe onze landgenooten zich by het beleg zullen gedragen. Zy zullen het niet gemakkelyk hebben. Huagara wordt door 10,000 mannen verdedigd, onder welke zich 1600 fransche deerteurs bevinden, onder bevel van den beruchten Por-Vio Diaz.

De troepen, die zich by het keizerlyk hadden aengesloten, beginnen af te vallen, en de baenstroepery op de grote wegen wordt heviger dan ooit. In 't kort, de zaken gaen in het geheel niet goed, en indien men voortdurend de fransche troepen hier blyft uittrekken, zoodat men nu doet, dan weet ik niet te zeer wat er daer uit voortprijten zal, want de Belgen en de Oostenrykers, nog maar versch aengekomen, zullen in langen tyd de ervaring der Franschen niet hebben opgedaan, om de baenstroepery in bedwang te houden.

Men beweert dat Frankryk la Sonora gaet bezetten en er zich eene expeditie zal vormen om dit ryk grondgeheid te exploiteeren. Ik neig nog al over naar het geloof dat dit niet meer dan een los gerucht is. Het ware zoo wonderlyk niet keizer Napoleon la Sonora te zien bin-binpalmen ter gelegenheid der expeditie van Mexico, zoodat hy Savojien heeft binnengepald na den oorlog van Italie. Enkel zullen de wilde Indianen, die la Sonora bevolken, en onder welke de woeste Cominchos en de Têtes Plattes zyn, zich zoo gemakkelyk niet laten binnenpalmen als de inwooners van Savojien. Sinds onheuglyke tyden zyn zy gewoon eenen oorlog tot er dood tegen de blanken te voeren, en het is meer dan waerschylyk, dat Frankryk nooit op hen anders dan een gezag by naam zal kunnen uitoefenen.

L'ÉCHO DU PARLEMENT, kondigt eenen brief af uit Mexico van 23 januari. De gezondheidstoestand van het belgisch korps was zeer goed. Maar eenige soldaten en officieren waren ten gevolge van de verandering van klimaat ziek geworden. De lieutenant-kolonel Van der Smissen, was door eene erge koorts aengedaen, en andere hadden rhumathisme betrap.

Den 23 januari was het belgisch korps in verschillende plaetsen verdeeld. Drie compagnien bevonden zich te Mexiko, drie compagnien te Tucabaya, te Molino del Rey en te Chapullepec; twee compagnien te Toluca en 25 mannen te Rio-Frio.

Een brief langs Southampton toegekomen, meldt dat het belgisch legioen bevel heeft ontvangen deel te nemen aen het beleg van Oajaca. De 2e compagnie grenadiers door kapitein Visart de Bocarmé aengevoerd, en eene fransche compagnie van 120 man, waren aengeduid om een konvooi van buskruid en andere oorlogsbehoefden te begeleiden in bestemming voor Oajaca; de lieutenant-kolonel bevelhebber moest met de overige mannen van het regiment volgen en de majoor Tydgadt, op weg naar Mexiko, zal onderwege bevel krygen zich ook naar Oajaca te begeven.

PROCLAMATIE VAN JUAREZ.

De president Juarez heeft op 1 jan. eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hy gansche de mexikaansche natie uitnodigt van aen de dominatie van den vreemden dwingeland te wederstaan. Hy belooft het voorbeeld te geven en zaet hulpmiddelen van buiten te bekomen die hem in staet stellen de worsteling tot een onbepaald tydstip vol te houden. Hy zegt onder andere: « Binnen en buiten de republiek hebben wy edelmoedige medehulpers, die ons door hunne schriften, hunnen invloed en hunne geldmiddelen helpen en vurige wenschen tuten voor het heil des vaderlands. verdubbelt van krachtigspanningen wel overtuigd zynde dat de tyd, onze standvastigheid, onze eendragt en onze werkzaamheid ons den loon onzer opofferingen zullen geven, met de H. zaak die wy dienen te doen triumpheeren.

De eerw. heer Corstjens, kapelaen te Tongeren, is pastoor benoemd te Walzbetz. Men zegt dat de eerw. heer Polus, pastoor van Loewege, pastoor-deken benoemd is te Landen.

Burgerlyken stand der stad Sint-Truiden

Aengiften van den 4 tot den 11 meert 1865.

GEBOORTENS.

Mannelyk 2. — Vrouwelyk 2.

OVERLYDENS.

Reynders, Antonetta, echtgenote van Martinus Cleren. Degener, Joanna-Maria, wed. van Henricus S'Heeren. Walther, Maria, oud 64 jaren, ongehuwd. 3 kinderen onder de 7 jaren.

ST-TRUIDEN — 11 meert.

Tarwe de 100 kil. fr. 21-25. koren 14-50. haver 16-50. Garst 17-50.

TONGEREN — 9 meert.

Tarwe de 103 kilo fr. 21-75 koren 94 kilo fr. 13-50. Haver 75 kilo fr. 12-00. Garst 94 kilo 16-50. Spelte eener mud. 18-50 fr. Boter halve kilo 1-45. Eijeren de 28, 1-45. Witte aardappelen de 100 kil. 5-00. Rood, 5-50 fr. Osse tongen, 8-25 fr. Hooi de 1000 kilo 105-00 Strooi, 1000 kil. 40-00.

HASSELT. — 7 meert.

Tarwe de 100 kilo fr. 20-00. koren id. fr. 15-00. Gerst id. fr. 18-00. Haver id. fr. 15-80. Aerdappelen id. 5-00. Genever den liter 88 centiem.

VERKOOP

van

MEUBELS EN BEESTEN

TE GEETBETZ.

De notaris COENEN te Geetbetz, zal van wegen der kinderen Percé, en ten hunnen woonhuis te Glabbeek gehucht van Geetbetz openbaerlyk aen den meestbiedenden, op Maendag wezende 20 Meert 1865, om 12 uren 's middags, aanbieden te verkoopen op crediet:

Eene schoone volle melkkoei en een Rund. Huismeubelen, zoo als stoelen, tafels, schapraeijen, beddekoetsen, wolle matrassen, hoofdeluwen, koper, tin, yzerwerk en meer andere voorwerpen tydens den verkoop voor te brengen.

Item het timmerhout en planken gediend hebbende voor eenen danszael, en 2 Canada boomen staende aen hunne woning.

Alle de koopen onder de vyf francs moeten dadelijk afbetaeld worden.

Alles achtervolgens conditien alsdan voor te houden.

VERKOOP

van schoone

EIKEN-BOOMEN EN DENNEN

onder Rummen.

De notaris COENEN te Geetbetz, zal openbaerlyk aen de meestbiedenden, op Donderdag wezende 23 Meert 1865, ter plaetsen aanbieden te verkoopen op krediet mits goede borg.

1. Wegens de heeren en juffrouw Van den Bosche te Thienen.:

32 koopen Dennen dienstig voor boonstokken gelegen op een goed genaemd de Drieweide te Bergeneinde onder Rummen. 22 koopen Dennen dienstig voor kepers en latstokken op een goed genaemd Boonensweide aen de Biessemstraet onder Rummen.

2. Wegens mevrouw Digneffe te Luik.

28 koopen Dennen dienstig voor kepers en latstokken op het bosch genaemd Nickmansressen aen de Biessemstraet.

3. Wegens mevrouw De Pitteurs te Boitsfort.

9 koopen Dennen dienstig voor boonstaken gelegen op het groot Kloosterbosch tegen den steenweg van St-Truiden naar Herckden-Stad.

4. Wegens de kinderen Vandermeeren te Rummen.

40 koopen eike-boomen en truncken staende te wassen aen het huis der verkoopers, gelegen op de Zavelkuil te Rummen.

De vergadering zal wezen ten herberg van Jan Smetz om pen steenweg te Rummen om 10 uren 's morgens van waer men ter plaetse zal gaen, te beginnen met de boomen van de kinderen Vandermeeren.

Alles achtervolgens conditien alsdan voor te houden. Zeg het voort.

EERSTE COMMUNIE

Te bekomen in den boekwinkel van dit blad eenen schoonen keus van allerhande nieuwe Kerkboeken en Geschenken voor de eerste communie van al wat schoon is, aen buitengewoon goedkoopere pryzen.

La liberté de la religion catholique et le projet de la loi sur le temporel des cultes, par J. DARIS, professeur au grand séminaire de Liège. — Prix, 1 fr.

PRÆLECTIONES CANONICÆ, door denzelfden. — 2 boekdeelen

Korte Onderwyzingen over de christelyke leering, door Henckens. — 3 boekdeelen.

PIUS IX. Schetsen uit zyn leven, door eenen priester van het bisdom van Luik, versierd met een portret. — 60 centiem.

Verkoop van een schoon

PACHTERS - MOBILIAIR.

Maendag, 13 Maert 1865, om 9 uren 's morgens zeer precies, en volgende dag by geval nodig, zal den heer oud-Scheep Toes eigenaer te St-Truiden, by opschorring van bebouwing zynner winning genaemd SCHAUBWAG, gelegen onder Steevoort, door den notaris VAN DER SMISSEN, ten meestbiedend, met krediet, aldaer verkoopen het geheel landbouwers-mobilair

BESTAENDE VOORNAEMTYLK IN:

VYF schoone Paerden, 2 van weelde, Engelsche ras, zynde het ene volle Merrie en een Veulen van een jaer oud. — 2 Trekpaerden, ieder van 6 jaren, zynde het ene tot dubbel gebruik en het andere volle merrie. — Een Veulen van een jaer. — Alle van bezonder goed ras.

10 schoone volgaende Koeijen, 5 Veersen, 2 jonge Stieren. — Alle van Hollands ras.

10 Varkens, waeronder 4 Zoggen, een vet Varken, 3 Loopers en een bier. — Alle van Engelsche ras, eerste soort.

2 wagens en 4 karren, waeronder 2 lange, eene van 11 centimeters en 2 boddel karren, een rytuig, 3 ploegen, 6 eggen, 2 wellen, 2 wammolens met treesels, een beetmolen, een edikpers met behoorende kuipen en tonnen, 4 volledige paerdskleederen, een dito spin- en schuiergerief, emmers, voederkuipen, grote ketels en voorts alles wat tot de bebouwing behoort. Eene grote kwantiteit Aerdappelen.

Tevens, allerhande huismeubelen, tafels, stoelen, schapraden, ledekanten, pendule, horlogie, tin- en koperwerken, potten, ketels en geheel keukengerief, eene grote kwantiteit Hout en Eikenmutsaerden.

Men zal beginnen om 9 uren, met de Meubelen, en andere kleine voorwerpen, om 11 uren met de Beesten.

VERKOOP

van

EENE WEIDE

TE MUUSEN.

Op Donderdag 6 april 1865, om 3 uren na middag, in den zaal van het vredegerigt op het stadhuis te St-Truiden, zullen de erfgenamen van Maria Wagelmans, weduwe Joannes Vanmarsenille van Buvingen, voor den heer vredegerigt van het kanton Sint-Truiden, en door het ministerie van den notaris COEMANS, gelykmoediglyk aen de wet van den 12 Juny 1816 verkoopen:

17 aren 43 centiarens weide, gelegen te Muysen op de Bampstraet, palende dezelve straat en Lambert Clerinx.

VERKOOP

van een

AKKERLAND

gelegen onder Roost-Crenwich.

Op zaterdag 18 Meert 1865, om 3 uren na middag, ten herberge van Joannes Vanryckelen, gestaen te St-Truiden buiten Brusthempoor, zal Isabella Wauters echtgenoot van Joseph Vanmarsenille van Borloo, door het ministerie van den notaris COEMANS, publiek en ten meestbiedend verkoopen:

Een perceel akkerland groot 25 aren 31 centiarens, gelegen onder Roost-Crenwich, in het Mombrouekveld, reengenoeten Heuri Dans, Purnal, Leopold Aspeculo en Roux van Cortlys.

Seffens aen te slaen.

VERKOOP

van

RADEMAKERS-GEREEDSCHAP

EN HOUT

TE GINGELOM.

Donderdag 16 Meert 1865, om tien uren voor middag, zullen de erfgenamen van wyleu Petrus Tits, in leven rademaker te Gینگelom, aldaer in het sterfhuis, aen den meestbiedenden, op crediet, door den notaris GOYENS verkoopen:

1. Al het Rademakers-gereedschap;

2. Eene kwantiteit eike, essche en olme Vellingen van 8 en 11 centimeters;

3. 300 geklove Spiken;

4. Eene kwantiteit Ploeg-grendels, Eggebalken en Dommen;

5. Eene kwantiteit ongezaegd Hout, dienstig voor karreberrien, dissels en langwagens;

En 6. Een gestelden ploeg.

GEMEENTE RYCKEL.

Het bestuur verzoekt diegene welke de opene plaets van VELDWACHTER dezer gemeente verlangen te bekomen van hunne vraag in te dienen voor den 21 dezer maend.

Ryckel, den 5 meert 1865.

De sekretaris, De burgemeester, LOUIS DAENEN. J. N. LEONARD.

TE HUREN uit de hand een Groot of Klein KWARTIER. Zich te bevragen by den heer De Racourt-Coemans, in de Capucienstraet.

TE HUREN extra schoone groote ZOLDERS. aen billyke pryzen. Zich te vervoegen op het bureel van dit blad.

BY UITSCHIEDING

VAN BEDRYF.

Verkoop van KLOMPEN, groote en kleine, aen den factuerprys, by M. Ch. Rubens, in de Hamelstraet.

AVIS.

L'Étalon de pur sang anglais

PIERRE-FONDS

PAR BUCKTHORN ET MULEY-MOLOCH-MARE,

fera la monte au château du Speelhoff (St-Trond), à raison de frs. 150 pour les juments de pur sang; 30 fr. pour les juments croisées et de toute race, et 20 fr. pour les juments de trait.

S'adresser à M. Leunen, rue du Mouton, 710, à St-Trond.

BEKENTMAKING.

De Hengst van zuiver engelsch bloed

PIERRE-FONDS

DOOR BUCKTHORN EN MULEY-MOLOCH-MARE,

zal de dekking doen op het Speelhoff (St-Truiden), aen frs. 150 voor de merrien van zuiver bloed; 30 fr. voor de gekruide merrien en voor die van alle ras, en 20 fr. voor de boeren-merrien.

Zich te bevragen by M. Leunen, Hamelstraet, 710, te St-Truiden.

TE HUREN

om dadelijk in bezit te nemeu.

Eene WEIDE groot 39 aren 25 centiarens (9 roeden oude maat), gelegen te Zeperen, gehucht Boers. Zich te adresseren by H. LEUNEN, Hamelstraet, 710, te St-Truiden.

H. SCHREIBER,

marchand-Grainier, à Tongres.

Le PRIX-COURANT GÉNÉRAL N° 6 des graines de plantes potagères, fourragères et économiques, de fleurs et de plantes d'ornement; des gâteaux et autres plantes bulbeuses; des rosiers hybrides remontants, etc. est sous presse.

Il sera envoyé FRANCO contre demande affranchie.

BEKENTMAKING.

Uit ter hand te huren een PACHTHOF met Boomgaard, Weiden en Landen, samen groot omtrent 51 HECTAREN, aen elkander gelegen onder Rummen. — Zich te bevragen ter studie van den notaris COENEN, te Geetbetz.

BERICHT. Een Kwartier te huren voor een of twee personen, met onder- en boven plaets en kelder, aen eenen civielen prys. Zich te adresseeren op het bureel van dit blad.

MEN VRAEGT een Smidsgast om seffens in dienst te treden.

Zich te vervoegen op het bureel van dit blad.

BEKENTMAKING. De Bestuurers-begevers der Beurzenstichtingen VOSSIUS (Joannes-Baptista) en LENAERTS (Isabella), berigten dat er twee beuzen Vosius van de dry graden van het onderwys en twee beuzen Lenaerts van het hooger onderwys vakant zyn. — Diensvolgens worden de daertoe regt hebbenden verzocht hunne kwalificatien en bewysstukken voor den 15 Meert 1865 vrachtvry aen den heer Henri Vandenhove, ontvanger, te St-Truiden, in te leveren.

TE HUREN een HUIS van M. Tops, oud-scheep, gelegen tegen de wandeling van Kloppenpoort.

M. ROSENTHAL,

diplomé en Allemagne, Hollande et Belgique, et breveté par S. M. le Roi des Belges, pour la pose des dents et dentiers, a l'honneur d'informer le public, qu'il est a consulter, pour la pose des dents et dentiers, ainsi que pour toutes espèces de maladies de bouche, a l'Hôtel du Sauvage, le 15 et 16 de ce mois, a St-Trond.

